

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

24 mai 2011 *

În cauza C-83/09P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 23 februarie 2009,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnii K. Gross și V. Kreuzchitz, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

recurentă,

celelalte părți în proces fiind:

Kronoply GmbH & Co. KG, cu sediul în Heiligengrabe (Germania),

Kronotex GmbH & Co. KG, cu sediul în Heiligengrabe (Germania),

* Limba de procedură: germana.

reprezentate de R. Nierer și de L. Gordalla, Rechtsanwälte,

reclamante în primă instanță,

Zellstoff Stendal GmbH, cu sediul în Arneburg (Germania), reprezentată de T. Müller-Ibold și de K. Karl, Rechtsanwälte,

Republica Federală Germania,

Land Sachsen-Anhalt,

interveniente în primă instanță,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii A. Tizzano, J.N. Cunha Rodriguez, K. Lenaerts și J.-C. Bonichot, președinți de cameră, domnul A. Rosas, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii J. Malenovský, U. Löhmus, E. Levits (raportor), A. Ó Caoimh și M. Safjan și doamna M. Berger, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,
grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 25 noiembrie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Comisia Comunităților Europene solicită anularea Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 10 decembrie 2008, Kronoply și Kronotex/Comisia (T-388/02, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta a declarat admisibilă acțiunea în anulare formulată de Kronoply GmbH & Co. KG și de Kronotex GmbH & Co. KG (denumite în continuare, împreună, „Kronoply și Kronotex”) împotriva Deciziei C(2002) 2018 final a Comisiei din 19 iunie 2002 de a nu ridica obiecții împotriva măsurilor de ajutor de stat acordat societății Zellstoff Stendal GmbH de autoritățile germane (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

- 2 Din considerentul (2) al Regulamentului nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88] din Tratatul CE (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41) rezultă că acest regulament are ca obiect codificarea și consolidarea practicii constante elaborate și instituite de Comisie, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, în aplicarea articolului 88 CE.

- 3 Articolul 1 din regulamentul menționat prevede:

„În sensul prezentului regulament:

[...]

(h) «persoană interesată» înseamnă orice stat membru și orice persoană, întreprindere sau asociație de întreprinderi ale căror interese pot fi afectate de acordarea unui ajutor, în special beneficiarul ajutorului, întreprinderile concurente și asociațiile profesionale.»

- 4 Articolul 4 din același regulament, intitulat „Examinarea preliminară a notificării și deciziile Comisiei”, prevede la alineatele (2)-(4):

„(2) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că măsura notificată nu constituie un ajutor, ea consemnează acest lucru printr-o decizie.

(3) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că nu există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri notificate cu piața comună, în măsura în care intră în sfera de aplicare a articolului 87 alineatul (1) CE, aceasta decide că măsura este compatibilă cu piața comună (denumită în continuare «decizie de a nu ridica obiecții»). Decizia precizează excepția aplicată în temeiul tratatului.

(4) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri notificate cu piața comună, aceasta decide să inițieze procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE (denumită în continuare «decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare»).

5 Potrivit articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999:

„Decizia de a deschide procedura oficială de investigare sintetizează elementele relevante de fapt și de drept, include o evaluare preliminară a Comisiei cu privire la caracterul de ajutor de stat al măsurii propuse și indică îndoielile privind compatibilitatea acesteia cu piața comună. Prin decizie, se solicită statului membru în cauză și celorlalte persoane interesate să-și prezinte observațiile într-un termen stabilit, care în mod normal nu depășește o lună. În cazuri întemeiate, Comisia poate prelungi termenul stabilit.”

6 Cadrul multisectorial privind ajutorul regional pentru proiecte mari de investiții (JO 1998, C 107, p. 7, denumit în continuare „Cadrul multisectorial din 1998”), în vigoare la data faptelor, stabilește regulile de evaluare a ajutoarelor care intră în domeniul său de aplicare, în scopul aplicării articolului 87 alineatul (3) CE.

- 7 În temeiul Cadrului multisectorial din 1998, Comisia stabilește de la caz la caz intensitatea maximă admisibilă a unui ajutor pentru proiectele supuse obligației de notificare prevăzute la articolul 2 din Regulamentul nr. 659/1999.

Istoricul cauzei

- 8 La 9 aprilie 2002, autoritățile germane au notificat Comisiei un proiect de ajutoare de stat în favoarea societății Zellstoff Stendal GmbH (denumită în continuare „ZSG”).
- 9 Ajutoarele avute în vedere, constând într-un împrumut nerambursabil, o primă fiscală pentru investiții și o garanție în valoare de 80% dintr-un împrumut – ceea ce, potrivit Comisiei, atinge o valoare totală de 250,899 milioane de euro –, erau destinate să finanțeze construirea unei instalații de producere a celulozei de înaltă calitate, precum și înființarea unei întreprinderi de aprovizionare cu lemn și a unei întreprinderi de logistică la Arneburg, în landul Saxonia Superioară (Germania).
- 10 Kronoply și Kronotex sunt societăți de drept german care fabrică panouri de fibre (MDF, HDF sau LDF), precum și plăci din fibre orientate, în unitățile lor de producție situate la Heiligengrabe, în landul Brandenburg (Germania). Ca și în cazul societății ZSG, principala materie primă utilizată în activitatea acestora este lemnul.
- 11 Prin decizia în litigiu, Comisia a decis, în urma examinării preliminare, să nu ridice obiecții împotriva ajutoarelor preconizate, date fiind lipsa supracapacităților în acest sector și numărul de locuri de muncă directe și indirecte create. Astfel, fără să fi deschis faza oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE, aceasta a considerat că ajutoarele preconizate erau compatibile cu piața internă.

Procedura în primă instanță și hotărârea atacată

- 12 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 23 decembrie 2002, Kronoply și Kronotex au introdus o acțiune în anularea deciziei în litigiu, în susținerea căreia au invocat trei motive.
- 13 În primul rând, Kronoply și Kronotex considerau că, prin faptul că a constat compatibilitatea cu piața internă a proiectului de ajutor în favoarea societății ZSG, Comisia săvârșise o eroare vădită de apreciere a faptelor.
- 14 În al doilea rând, prin faptul că nu a deschis procedura oficială de investigare, Comisia ar fi încălcat garanțiile procedurale de care Kronoply și Kronotex ar beneficia în temeiul articolului 88 alineatul (2) CE.
- 15 În al treilea rând, Comisia ar fi încălcat în special articolul 87 alineatul (1) și alineatul (3) litera (c) CE, precum și Liniile directe privind ajutoarele de stat regionale și Cadrul multisectorial din 1998.
- 16 Printr-un act separat depus la grefa Tribunalului la 25 februarie 2003, Comisia a ridicat două excepții de inadmisibilitate, dintre care una se întemeiază pe lipsa calității procesuale active a reclamantelor din primă instanță. Potrivit acestei instituții, Kronoply și Kronotex nu puteau fi considerate întreprinderi aflate în concurență cu beneficiara ajutorului și, în consecință, nu puteau pretinde statutul de „persoană interesată” în sensul Regulamentului nr. 659/1999. Din acest motiv, societățile respective nu ar fi putut ataca decizia în litigiu.
- 17 Prin Ordonanța din 14 iunie 2005, Tribunalul a unit cu fondul excepțiile de inadmisibilitate.

- 18 În ceea ce privește calitatea procesuală activă a societăților Kronoply și Kronotex, Tribunalul a amintit, la punctul 55 din hotărârea atacată, că, în conformitate cu articolul 230 al patrulea paragraf CE, o persoană fizică sau juridică poate formula o acțiune împotriva unei decizii adresate unei alte persoane numai dacă decizia respectivă o privește în mod direct și individual. Acesta a indicat de asemenea jurisprudența constantă a Curții rezultată din Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, (25/62, Rec., p. 197), potrivit căreia alte subiecte de drept decât destinatarii unei decizii nu pot pretinde că sunt vizate individual decât dacă această decizie le aduce atingere în temeiul anumitor calități care le sunt specifice sau al unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, prin urmare, le individualizează într-un mod analog cu cel în care ar fi individualizat destinatarul unei asemenea decizii.
- 19 După evidențierea, la punctele 57-59 din hotărârea atacată, a distincției dintre faza preliminară de examinare a ajutoarelor de stat și procedura oficială de investigare în sensul articolului 88 alineatele (2) și (3) CE, care caracterizează controlul exercitat de Comisie cu privire la compatibilitatea unui astfel de ajutor de stat cu piața internă, Tribunalul a amintit, la punctele 60 și 61 din aceeași hotărâre, jurisprudența potrivit căreia acțiunea în anularea unei decizii a Comisiei de a nu deschide procedura oficială de investigare, introdusă de o parte în cauză în sensul alineatului (2) al acestui articol 88, trebuie să fie declarată admisibilă atunci când autorul acțiunii urmărește, prin introducerea acesteia, protecția drepturilor procedurale de care beneficiază în temeiul acestei dispoziții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 mai 1993, Cook/Comisia, C-198/91, Rec., p. I-2487, punctul 23, și Hotărârea din 15 iunie 1993, Matra/Comisia, C-225/91, Rec., p. I-3203, punctul 17). În această privință, Tribunalul a precizat că prin „parte în cauză” trebuia să se înțeleagă orice persoană, orice întreprindere sau orice asociație ale cărei interese ar fi eventual afectate prin acordarea unui ajutor.
- 20 După ce a subliniat, la punctul 62 din hotărârea atacată, că, potrivit jurisprudenței, calitatea de parte în cauză nu putea să fie totuși decât temeiul calității procesuale active în cadrul unei acțiuni în anulare având ca obiect protecția drepturilor procedurale, din moment ce admisibilitatea unei acțiuni prin care autorul acesteia contestă temeinicia unei decizii trebuie să îndeplinească condițiile din jurisprudența Plaumann/Comisia, citată anterior, Tribunalul a constatat, la punctul 63 din hotărârea menționată,

că, prin motivele invocate, Kronoply și Kronotex puneau în discuție în speță atât refuzul Comisiei de a deschide procedura oficială de investigare, cât și temeinicia deciziei în litigiu.

- 21 Pe acest temei, Tribunalul a examinat calitatea procesuală activă a societăților Kronoply și Kronotex în funcție de motivele pe care acestea le invocă.
- 22 În ceea ce privește calitatea procesuală activă a societăților Kronoply și Kronotex pentru a contesta temeinicia deciziei în litigiu, Tribunalul a constatat, la punctul 69 din hotărârea atacată, că Kronoply și Kronotex nu demonstraseră că erau vizate în mod individual de respectiva decizie. Prin urmare, Tribunalul a respins ca inadmisibilă partea din acțiunea acestora îndreptată împotriva temeiniciei deciziei în litigiu.
- 23 În ceea ce privește calitatea procesuală activă a societăților Kronoply și Kronotex de a obține respectarea drepturilor lor procedurale, Tribunalul a amintit, la punctele 71 și 72 din hotărârea atacată, că recunoașterea calității de parte în cauză în sensul articolului 88 alineatul (2) CE rezultă din interesul legitim pe care îl poate avea o persoană fizică sau juridică în aplicarea sau neaplicarea măsurilor de ajutor în discuție. Astfel, o întreprindere concurentă ar avea un asemenea interes atunci când poate demonstra că poziția sa concurențială pe piață este afectată sau poate fi afectată prin acordarea ajutorului.
- 24 După ce a subliniat, la punctele 73 și 74 din hotărârea atacată, că un ajutor poate produce efecte care nu pot fi neglijate și care se pot resimți nu numai asupra pieței pe care operează beneficiarul acestuia, ci și pe alte piețe situate eventual în amonte sau în aval, Tribunalul a statuat, la punctul 76 din această hotărâre, printre altele, că „reclamantele au demonstrat că a avut loc o majorare, cel puțin temporară, a prețului lemnului. Deși reclamantele nu au demonstrat că această majorare era cauzată de punerea în funcțiune a uzinei deținute de societatea ZSG, nu poate fi exclusă existența unor consecințe negative, cel puțin temporare, pentru reclamante, ulterior înființării

unității deținute de ZSG – și probabil generate de aceasta. O majorare a prețurilor materiilor prime, necontestată pentru anul 2003, se poate repercuta asupra prețului produselor finite și, prin urmare, poate reduce competitivitatea întreprinderilor afectate de majorare în raport cu concurenții acestora care nu se confruntă cu aceeași situație”.

25 Tribunalul a dedus din aceasta, la punctul 77 din hotărârea menționată, că, „[î]n consecință, trebuie să se constate că reclamantele au dovedit corespunzător cerințelor legale existența unui raport de concurență, precum și potențiala afectare a poziției acestora pe piață, cauzată de acordarea ajutorului în cauză. Acestea trebuie considerate, așadar, părți în cauză în sensul articolului 88 alineatul (2) CE”.

26 În consecință, Tribunalul a apreciat, la punctul 78 din aceeași hotărâre, că „[p]rezența acțiunii este [...] admisibilă, întrucât reclamantele au calitatea procesuală activă pentru a obține respectarea drepturilor lor procedurale. În aceste condiții, Tribunalul are obligația de a verifica dacă, prin motivele invocate în susținerea acțiunii, reclamantele intenționează în mod efectiv să își apere drepturile procedurale care rezultă din articolul 88 alineatul (2) CE”.

27 În acest temei, Tribunalul s-a pronunțat cu privire la admisibilitatea celor trei motive de anulare invocate de Kronoply și Kronotex, întemeiate pe o eroare vădită de apreciere, respectiv, pe nerespectarea garanțiilor lor procedurale și, în sfârșit, pe încălcarea articolului 87 alineatul (1) și alineatul (3) litera (c) CE, a Liniilor directoare privind ajutoarele de stat regionale, precum și a Cadrului multisectorial din 1998.

28 Procedând astfel, după ce a arătat, la punctul 80 din hotărârea atacată, că, prin intermediul celui de al doilea motiv, Kronoply și Kronotex susțineau în mod expres că Comisia ar fi trebuit să deschidă procedura de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE, Tribunalul a precizat, la punctele 81 și 82 din hotărârea menționată, că, deși nu avea competența de a interpreta motivele care aveau exclusiv ca obiect

repunerea în discuție a temeiniciei unei decizii în sensul că urmăreau în realitate protecția drepturilor procedurale ale societăților Kronoply și Kronotex, putea verifica dacă argumentele de fond nu aduceau de asemenea elemente în susținerea unui motiv care avea în mod expres ca obiect protecția drepturilor procedurale.

- 29 Acestea sunt elementele pe baza cărora Tribunalul a constatat că primul motiv, spre deosebire de al treilea, conținea argumente de fond care aveau ca obiect contestația deciziei Comisiei de a nu deschide procedura oficială de investigare, permițând susținerea celui de al doilea motiv invocat în sprijinul protecției drepturilor procedurale.
- 30 Din acestea, Tribunalul a concluzionat, la punctul 86 din hotărârea atacată, că argumentele prezentate în cadrul primului motiv trebuiau luate în considerare în analiza celui de al doilea motiv, în timp ce al treilea motiv era inadmisibil.
- 31 Pe fond, Tribunalul a respins argumentele invocate de Kronoply și Kronotex.
- 32 Astfel, acesta a apreciat, la punctul 115 din hotărârea atacată, că la baza deciziei în litigiu adoptate de Comisie se aflau elemente complete și de încredere, înainte de a concluziona, la punctele 117, 128, 146 și 152 din hotărârea atacată, că Kronoply și Kronotex nu demonstraseră că, la momentul examinării preliminare a măsurii de ajutor contestate, Comisia întâmpinase dificultăți serioase care au necesitat deschiderea fazei oficiale de investigare.
- 33 Prin urmare, Tribunalul a respins acțiunea în totalitate.

Concluziile părților

34 Prin recursul formulat, Comisia solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate în măsura în care prin aceasta se declară admisibilă acțiunea în anulare formulată de Kronoply și Kronotex împotriva deciziei în litigiu;
- declararea drept inadmisibilă a acțiunii în anulare formulate de Kronoply și Kronotex împotriva deciziei în litigiu;
- obligarea Kronoply și Kronotex la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului.

35 ZSG solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate în măsura în care prin aceasta se declară admisibilă acțiunea în anulare formulată de Kronoply și Kronotex împotriva deciziei în litigiu;
- respingerea ca inadmisibilă a acțiunii în anulare formulate de Kronoply și Kronotex împotriva deciziei în litigiu;
- obligarea Kronoply și Kronotex, în solidar, la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

- 36 Comisia, susținută în această privință de ZSG, invocă trei motive prin care contestă hotărârea atacată în măsura în care prin aceasta se declară admisibilă acțiunea în anulare formulată de Kronoply și Kronotex.

Cu privire la primul și la al doilea motiv

Argumentele părților

- 37 În primul rând, Comisia arată, în esență, că, în temeiul unor condiții diferite de cele prevăzute la articolul 230 al patrulea paragraf CE, Tribunalul a considerat în mod eronat că acțiunea formulată de Kronoply și Kronotex era admisibilă. În această privință, jurisprudența pe care s-a întemeiat Tribunalul ar consacra, pe baza articolului 108 TFUE, condiții alternative de admisibilitate.
- 38 Or, întrucât legiuitorul Uniunii a stabilit în mod explicit, la articolul 230 al patrulea paragraf CE, condițiile de admisibilitate a acțiunilor împotriva actelor instituțiilor, nu se poate considera că același legiuitor a intenționat să deroge în mod implicit de la acestea prin articolul 108 TFUE.
- 39 În plus, potrivit ZSG, condițiile de admisibilitate a unei acțiuni îndreptate împotriva unei decizii a Comisiei nu pot varia în funcție de motivele de anulare invocate.

- 40 În al doilea rând, Comisia, susținută în această privință de ZSG, subliniază că, după ce a arătat la punctul 81 din hotărârea atacată că nu îi revenea sarcina de a interpreta „acțiunea unui reclamant prin care se contestă exclusiv temeinicia unei decizii de apreciere a unui ajutor în sensul că vizează în realitate protejarea drepturilor procesuale care îi sunt conferite reclamantului prin articolul 88 alineatul (2) CE, atunci când reclamantul nu a formulat în mod expres un motiv care să urmărească acest obiectiv”, Tribunalul ar fi efectuat tocmai o astfel de interpretare la punctul 82 din hotărârea menționată.
- 41 Or, procedând astfel, pe de o parte, Tribunalul și-ar fi depășit competențele, acesta fiind obligat să respecte cadrul procesual astfel cum acesta rezultă din memoriile depuse. Pe de altă parte, o asemenea abordare ar conduce la ruperea egalității părților în fața instanței Uniunii, situația reclamantelor fiind privilegiată în detrimentul celei a Comisiei.
- 42 ZSG precizează că, în acest fel, Tribunalul ar fi anticipat, în mod eronat, aprecierea pe care Comisia urma să o facă asupra dosarului în cursul procedurii oficiale de investigare, deși, în faza preliminară, ajutorul preconizat nu a făcut obiectul unei examinări aprofundate.

Aprecierea Curții

- 43 În primul rând, în ceea ce privește critica întemeiată pe încălcarea condițiilor prevăzute la articolul 230 al patrulea paragraf CE, trebuie amintit de la bun început că articolul 4 din Regulamentul nr. 659/1999 instituie o fază preliminară de examinare a măsurilor de ajutor notificate, al cărui scop este de a permite Comisiei să își formeze o primă opinie cu privire la compatibilitatea ajutorului în cauză cu piața comună. La finalul acestei faze, Comisia constată că această măsură fie nu constituie un ajutor, fie intră în domeniul de aplicare al articolului 87 alineatul (1) CE. În această ultimă ipoteză, este posibil să nu existe îndoieli privind compatibilitatea măsurii respective cu piața comună sau, dimpotrivă, să existe.

- 44 Dacă, după examinarea preliminară, Comisia constată că, în măsura în care intră în domeniul de aplicare al articolului 87 alineatul (1) CE, nu există îndoieli privind compatibilitatea măsurii notificate cu piața comună, aceasta adoptă o decizie de a nu ridica obiecții, în temeiul articolului 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 659/1999.
- 45 În cazul în care Comisia adoptă o decizie de a nu ridica obiecții, aceasta nu numai că declară măsura compatibilă cu piața comună, ci și refuză în mod implicit să deschidă procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE și la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999.
- 46 Dacă, după examinarea preliminară, Comisia constată că există îndoieli privind compatibilitatea măsurii notificate cu piața comună, aceasta este obligată să adopte, în temeiul articolului 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 659/1999, o decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE și la articolul 6 alineatul (1) din regulamentul menționat. Potrivit acestei din urmă dispoziții, printr-o astfel de decizie se solicită statului membru în cauză și celorlalte persoane interesate să își prezinte observațiile într-un termen stabilit, care în mod normal nu depășește o lună.
- 47 În speță, decizia în litigiu este o decizie de a nu ridica obiecții întemeiată pe articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 659/1999, a cărei legalitate depinde de aspectul dacă există îndoieli privind compatibilitatea ajutorului cu piața comună. Întrucât astfel de îndoieli trebuie să determine deschiderea procedurii oficiale de investigare la care pot participa persoanele interesate menționate la articolul 1 litera (h) din Regulamentul nr. 659/1999, trebuie să se considere că orice persoană interesată în sensul acestei din urmă dispoziții este direct și individual vizată de o asemenea decizie. Astfel, beneficiarii garanțiilor procedurale prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE și la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999 nu pot obține respectarea acestora decât dacă au posibilitatea de a contesta în fața instanței Uniunii decizia de a nu ridica obiecții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 2005, Comisia/ Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, Rec., p. I-10737, punctul 35 și

jurisprudența citată, Hotărârea din 22 decembrie 2008, *British Aggregates/Comisia*, C-487/06 P, Rep., p. I-10515, punctul 28, precum și Hotărârea din 9 iulie 2009, *3F/Comisia*, C-319/07 P, Rep., p. I-5963, punctul 31 și jurisprudența citată).

- 48 Prin urmare, calitatea specială de persoană interesată în sensul articolului 1 litera (h) din Regulamentul nr. 659/1999, aflată în legătură cu obiectul specific al acțiunii, este suficientă pentru a individualiza, potrivit articolului 230 al patrulea paragraf CE, reclamantul care contestă o decizie de a nu ridica obiecții.
- 49 În speță, pe de o parte, din hotărârea atacată, și în special din cuprinsul punctului 16 al acesteia, rezultă că, prin acțiunea lor, Kronoply și Kronotex urmăreau să obțină anularea unei decizii de a nu ridica obiecții adoptate în temeiul articolului 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 659/1999. Pe de altă parte, la punctul 77 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat, în esență, că Kronoply și Kronotex trebuiau considerate persoane interesate în sensul articolului 1 litera (h) din Regulamentul nr. 659/1999.
- 50 În al doilea rând, Comisia și ZSG arată că Tribunalul a modificat obiectul acțiunii în măsura în care a examinat nu numai al doilea motiv al acțiunii, întemeiat pe nerespectarea garanțiilor procedurale de care beneficiază persoanele interesate, ci și argumente invocate în cadrul primului motiv, care pun în discuție temeinicia deciziei de a nu ridica obiecții.
- 51 În această privință, deși reclamantul care contestă decizia Comisiei de a nu deschide procedura oficială de investigare trebuie să stabilească obiectul acțiunii în cererea sa introductivă, conform articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, această cerință este îndeplinită la un standard juridic corespunzător atunci când reclamantul identifică decizia a cărei anulare o solicită.

- 52 Prezintă o importanță redusă faptul că în cererea introductivă se menționează că are ca obiect anularea unei decizii de a nu ridica obiecții – expresie care figurează la articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul nr.º 659/1999 – sau a unei decizii de a nu deschide procedura oficială de investigare, de vreme ce Comisia se pronunță cu privire la cele două aspecte ale problemei printr-o decizie unică.
- 53 În speță, trebuie amintit că Kronoply și Kronotex solicită, în primă instanță, anularea deciziei Comisiei „de a nu ridica obiecții împotriva acordării unor ajutoare de către Republica Federală Germania” societății ZSG, invocând trei motive în susținerea acțiunii lor.
- 54 În această privință, Tribunalul a constatat, la punctul 80 din hotărârea atacată, că numai prin intermediul celui de al doilea motiv Kronoply și Kronotex susțin în mod expres că Comisia ar fi trebuit să deschidă procedura oficială de investigare.
- 55 În ceea ce privește primul și al treilea motiv, Tribunalul a arătat astfel în mod întemeiat, la punctul 81 din hotărârea atacată, că, potrivit unei jurisprudențe constante, nu este de competența sa să interpreteze acțiunea unui reclamant prin care se contestă exclusiv temeinicia unei decizii de apreciere a ajutorului ca atare în sensul că vizează în realitate protejarea drepturilor procedurale care îi sunt conferite reclamantului prin articolul 88 alineatul (2) CE, atunci când reclamantul nu a prezentat în mod expres un motiv care să urmărească acest obiectiv. Într-o astfel de ipoteză, interpretarea motivului ar fi condus în fapt la o recalificare a obiectului acțiunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 noiembrie 2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall și alții/Comisia, C-176/06 P, punctul 25).
- 56 Cu toate acestea, la punctul 82 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat că o astfel de limitare a puterii de interpretare a motivelor acțiunii nu avea efectul de a-l împiedica să examineze argumentele de fond invocate de un reclamant pentru a verifica dacă aduceau de asemenea elemente în susținerea unui motiv, prezentat tot de reclamant,

prin care susținea în mod expres existența unor dificultăți serioase care ar fi justificat deschiderea procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE.

57 În consecință, Tribunalul a statuat, la punctul 83 din hotărârea atacată, că putea să examineze primul și al treilea motiv pentru a aprecia dacă argumentele prezentate în cadrul acestora puteau avea legătură cu motivul întemeiat pe nerespectarea garanțiilor procedurale. În acest context, Tribunalul a statuat, la punctul 86 din această hotărâre, că argumentele invocate în susținerea primului motiv, în măsura în care aveau ca obiect contestarea deciziei Comisiei de a nu deschide procedura oficială de investigare, trebuiau examinate în același timp cu argumentele invocate în susținerea celui de al doilea motiv.

58 Or, procedând astfel, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept.

59 În cazul în care un reclamant solicită anularea unei decizii de a nu ridica obiecții, pune în discuție în esență faptul că decizia luată de Comisie cu privire la ajutorul în cauză a fost adoptată fără ca această instituție să deschidă procedura oficială de investigare, încălcând astfel drepturile sale procedurale. Pentru ca cererea sa de anulare să fie admisă, reclamantul poate invoca orice motiv de natură să demonstreze că aprecierea informațiilor și a elementelor de care dispune Comisia, în cadrul fazei preliminare de examinare a măsurii notificate, ar fi trebuit să dea naștere unor îndoieli privind compatibilitatea acesteia cu piața comună. Cu toate acestea, utilizarea unor astfel de argumente nu poate avea drept consecință transformarea obiectului acțiunii și nici să îi modifice condițiile de admisibilitate (a se vedea în acest sens Hotărârea 3F/Comisia, citată anterior, punctul 35). Dimpotrivă, existența unor îndoieli cu privire la această compatibilitate este tocmai proba care trebuie adusă pentru a demonstra obligația pe care o avea Comisia de a deschide procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE, precum și la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999.

60 În aceste condiții, primul și al doilea motiv de recurs trebuie respinse în întregime.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentele părților

- 61 Potrivit Comisiei, întrucât a considerat că întreprinderilor care nu sunt în concurență cu beneficiarul ajutorului pe piața produsului pe care îl fabrică li se poate recunoaște statutul de părți în cauză în sensul articolului 88 alineatul (2) CE, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept. Procedând astfel, Tribunalul ar permite exercitarea unei forme de acțiune populară împotriva deciziilor Comisiei în materie de ajutoare de stat. Prin urmare, în împrejurările din speță, Tribunalul ar fi considerat în mod eronat că Kronoply și Kronotex aveau interesul de a obține anularea deciziei în litigiu.
- 62 În această privință, ZSG arată de asemenea că raționamentul urmat de Tribunal are drept consecință extinderea excesivă a cercului întreprinderilor care ar avea posibilitatea de a contesta o decizie în materie de ajutoare de stat. În fapt, deși ZSG utilizează în activitatea sa în principal celuloză, utilizează și alte materii și surse de energie în procesul său de producție. Prin urmare, hotărârea atacată ar avea drept consecință recunoașterea calității de parte în cauză unui număr nelimitat de potențiali reclamanți.

Aprecierea Curții

- 63 Potrivit articolului 1 litera (h) din Regulamentul nr. 659/1999, persoană interesată înseamnă, printre altele, orice persoană, întreprindere sau asociație de întreprinderi ale cărei interese pot fi afectate prin acordarea unui ajutor, altfel spus, în special întreprinderile concurente ale beneficiarului acestui ajutor. Cu alte cuvinte, este vorba

despre un număr nedeterminat de destinatari (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 noiembrie 1984, Intermills/Comisia, 323/82, Rec., p. 3809, punctul 16).

- 64 Prin urmare, această dispoziție nu exclude posibilitatea ca o întreprindere care nu este o concurentă directă a beneficiarului ajutorului, dar care are nevoie de aceeași materie primă pentru procesul său de producție, să fie calificată drept persoană interesată, în măsura în care demonstrează că interesele sale ar putea fi afectate prin acordarea ajutorului.
- 65 În acest scop, această întreprindere trebuie să demonstreze, corespunzător cerințelor legale, că ajutorul poate să aibă un efect concret asupra situației sale (a se vedea în acest sens Hotărârea 3F/Comisia, citată anterior, punctul 33).
- 66 În speță, la punctul 71 din hotărârea atacată, după ce a amintit că o persoană fizică sau juridică, în vederea recunoașterii calității de parte în cauză, trebuie să poată arăta că are un interes legitim ca măsurile de ajutor în discuție să fie sau să nu fie puse în aplicare ori să fie menținute atunci când au fost deja acordate, Tribunalul a subliniat că, în ceea ce privește o întreprindere, un asemenea interes legitim poate consta, printre altele, în protecția poziției sale concurențiale pe piață, în măsura în care aceasta ar fi afectată de măsurile de ajutor.
- 67 După ce a constatat, la punctele 74 și 75 din hotărârea atacată, că Kronoply și Kronotex nu sunt concurente pe aceleași piețe de produse, însă utilizează în cadrul procesului de producție aceleași materii prime, și anume lemn pentru uz industrial, Tribunalul a dedus că reclamantele și ZSG se află într-un raport de concurență în calitate de cumpărătoare de lemn.

- 68 În continuare, Tribunalul a apreciat, la punctul 76 din hotărârea atacată, că reclaman-tele au demonstrat că a avut loc o majorare, cel puțin temporară, a prețului lemnului și a statuat că, în pofida faptului că acestea din urmă nu au demonstrat că această majorare era cauzată de punerea în funcțiune a uzinei deținute de societatea ZSG, nu putea fi exclusă existența unor consecințe negative pentru reclamante, generate probabil de înființarea unității deținute de ZSG.
- 69 În acest temei, Tribunalul a considerat, la punctul 77 din aceeași hotărâre, că Kro-noply și Kronotex „au dovedit corespunzător cerințelor legale existența unui raport de concurență, precum și potențiala afectare a poziției acestora pe piață, cauzată de acordarea ajutorului în cauză”.
- 70 În aceste condiții, Tribunalului nu îi poate fi imputată o eroare de drept, în măsu-ra în care a considerat, în esență, că întreprinderi care nu se află într-un raport de concurență cu beneficiarul ajutorului pe piața produsului pe care îl fabrică pot intra în domeniul de aplicare al noțiunii „persoane interesate” în sensul articolului 1 lite-ra (h) din Regulamentul nr. 659/1999.
- 71 Din aceste considerații reiese că Tribunalul a statuat în mod întemeiat că Kronoply și Kronotex aveau calitatea de persoane interesate în sensul acestei dispoziții.
- 72 În consecință, al treilea motiv invocat în susținerea recursului trebuie respins.
- 73 Din ansamblul considerațiilor de mai sus rezultă că recursul trebuie respins în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- ⁷⁴ Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Articolul 69 alineatul (3) din același regulament precizează că Curtea poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată, în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere sau pentru motive excepționale.
- ⁷⁵ În prezenta speță, Comisia, susținută de ZSG, a căzut în pretenții. Întrucât reclamantele din primă instanță nu au participat la procedura de recurs și, în consecință, nu au solicitat plata cheltuielilor de judecată, Comisia și ZSG vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

- 1) Respinge recursul.**

- 2) Comisia Europeană și Zellstoff Stendal GmbH suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături